

Ar / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 21 января, 2025

Ar / hekaýa AR

– Saklan balam, saklan!!!

Ene eñräp gapa gerñeldi. Küýkerißen bili, birden ýazylana dönüp, syrdym, jahyl ogly bilen boýdaş bolaýdy.

– Hudaý alar arymyzy, it igi edip. Gitme, beýgim!

– Goý-ber-r, Eje-e!! Goý-ber-r, diý-ýän-n!!

Söýünçli gözler biri-birine otlukly bakdy.

Ene elewredi:

– Ganojakdyr, olar...

– Aý-ryl-l!!

Ene ýakasyny sermenekleşdirip, gatan göwüslerini çykaryp bildi.

Iň soňky çykalgasyna ýüz urdy:

– Eger, gitseň, beren ak süydüme razy däldirin, balam.

– Berseň, bir çemçe ak süýt berensiň. Emma namysyndan geçmerin, eje.

Abdy enesiniň gerşinden tutup, silterläp, çekip goýberdi.

Ýelgamaga meňzeş Ogulgül, tärimden ýapyşyp ýykylman, zordan saklandy.

– Ýekesiň, oglum, ýekesiň. Ejeňi ýalňyz goýarsyň.

Ol eýýäm syçyrap daş çykypdy. At aýagynyň dükürdisini eşidenden enäniň gulaklary gapylara gelipdi.

Ol mejalsyz halda özünü şalkyldadyp, aşak goýberdi.

Çaý içim salym geçmäňkä ogluna aýdyp beren söhbeti ýene

hakydasında janlandı.

Tomsuň jokrama yssysy. Howa petişdi. Süriniň aýagynyň aşagyndan çykýan çäň olardan galman gelýärdi. Suwa ýetmäge howlugýan goýun janawarlar demi-demine ýetmän, ýarylaýjak-ýarylaýjaga meñzeýärdi. Goýun eşegidir gatan dilini bir tarapa oklan läheň it gara görnüm yzdan gelýärdi. Dyzmaç ýaş çopan bolsa ýaryk-ýaryk bolan dodagyny ýalap, sürüden galanokdy.

Süri oýtakdaky kak suwdan suw içýärdi. Ondan juda köp süri suwlanyp, nobatyna durmalydy.

Kerim öñküden sähel gjä galypdy. Onuň pikir edişine görä, bu mahala çenli, çopanlar goýunlaryny suwa ýakyp kenardan çekilmelidiler.

Diňe ak öylän nobatyna ýandyny berip, öri meýdanyna kowýardylar. Kerim bolsa süri suw içensoň, kenarda egrip, ýandyny ilki berip, gjä galanynyň öwezini almakçydy.

Emma Kerimiň çaklamasy dogry çykmady. Kimdir biri sürini suwa ýakypdyr-da, kenardan aýyrmandyr. Beýle ýagdaýda iki süri garyşjakdy. Kerim süriniň öňüne geçip, telpegin, taýagyny oklaşdyryp, goýunlary zordan saklady. Golaýrakdaky çopan kölegeligine gözü düşdi.

Ol janygyp gygyrdy:

– Çopan, ho-uw! Goýnuň kow-how!

Kölege tarapdan içýakgyç gülki sesi eşidildi. Onýanca bendi böwsen sil suwuna meñzäp, süri oýtaga tarap yñdaryldy.

Jany ýanan Kerim:

– Haý, seniň bir... – diýip, sögündi-de, kölegä okduruldy. Ýarpylamanka, gümpüldäp tüpeň sesi çykdy. Çep gursagy gyzan Kerim şobada yüzünligine ýkyldy.

Çopanlar ylgaşyp geldiler. Dem-düýtsüz gana bulasyp ýatany tanadylar. Kerim. Orazgül ejäniň ýeke dikrary. Çopançylykda. Biri-birine belet. Ganhory-da tanadylar. Bäş doganyň ortanjysy Garabaý. Has takygy ol çopan däldi. Yöne goýun çopanynyň yzyndan gelipdi. Dowarlaryň ýagdaýyny bileýin diýip. Näme üçindir, çopanyna sürini kenardan aýyrtdymadygam şoldy. Kerimden gara köpük algysy ýok. Ýogsam, Kerimiň eleme-deşik garaja öyi hem şolaryň syrgynynyň çetinde hossarsız çaga ýaly kibtini gysyp otyr. Şol mahal Abdy sallançakda ýatan bäbekdi.

Orazgül eje kösekden aýrylan maýa dek bozlanda ol emme üçin aglaýardy.

Orazgül eje Kerimiň kyrkyny sowup, Balkan ýakasyndan Abdynyň daýylaryny penalap Etrege göçdi. Basym özem bu dünýä bilen hoşlaşdy. Derek boýly Ogulgül Kerimiň mukaddes ojagyny saklap oturyberdi. Doganlary-da ikinji gezek durmuşa çykarjak bolup azar berip ýörmediler. Gaýtam gözden salmadylar.

Abdy ösdi. Basan ýerinden ot çykarýan gyzyleňek jahyl bolup yetişdi. Yöne oglantakka akja süňk oýnunda bir karamkeş ýoknasyzyň aýdany ýadyndan hergiz çykmadı.

– Gitsen-aý, batyr bolsaň, dädeň ganyny al.

Ejesinden özelenip köp sorady: «Dädem hany?! Kim öldürdi dädem?!

Maňlaýyna ir ýygyrt düşen Ogulgül ogluna gönüläp jogap bermekden garaz, eýdip-beýdip sypardy. Abdy işekçer ýigdekçekä daýylarynyň ýardam bermegi bilen at-ýarag edindi. Mazaly özünü rastlady.

Bu gün bolsa, ejesine gandarynyň kimligini aýtdyrmagy başarypdy. Ol şondan goni Balkan etraplaryna tarap atyny ýuzin saldy.

...Uly syrgynyň ortasyndaky ak öýüň çyrasy gije ýarymdan aganda-da ölçmedi. Daşarda gar köwsarlaýardy. Öý eýesi bimazady. Irkilmedem. Teýahyry ol ýorgandan çykdy. İçmegini egnine aldy. Dyzlaryny gulaklaryndan geçirerledi. Galpyldady. Ýalpa gözlerini aýaly muny gördü. Çekinibräk habar gatdy:

– Çal, uklamadyň-la.

Adamsy jogap gaýtarmady. Bu aýalyň howsalasyny artdyrdy.

Dikeldi:

– Dümwelediňmi, dädesi?

– Juk.

– Onda nä?..

Garabaý tas «Buşugmaga» diýipdi. Barybir, aýaly geň galyp oña seredýärdi: «Haý, çal, carrylyga ýeteňog-a sen. Nä döw çaldy saňa? Dagyň bölegi ýaly doganlaryň, aždarha ýaly ogullaryň ýanyňdaka nämeden gypynç edýärsiň?»

Aýaly bu sözleri daşyna çykarmady. İçini gepletdi. Adamsy muny

ýüzünden aňdy. Gapa gorkuly seretdi. Onuň teşwüsi aýalyna-da geçdi:

– Aýd-aý, dädesi. Mundan öň il senden çekinerdi. Sen kimden gorkýarsyň?

Garabaýyň eňegi şakyrdady. Aýalyna alaryldy:

– Düýn del atly gördüm dag jülgesinde. Ol... ol, agyn Kerimiň dırı özi.

Hiç mahal Kerimli waka küýüne gelmedik zenanyň ysgyny gaçdy.

Ärine gysmyljyrady:

– Ara daş-a. Onsoň-a bi sowuk gjede Kerimiň dogmasy näme işlesin?

– Gapylsan-aý, samsyk heley. Kerim aldajy gurt ýaly gaýratly nesilden diýerdi dädem. Onuň oglы hökman menden aryny alar.

Gapy jygyljadi. Egin-eşigi öl-myžzyk bolan jahyl išikde peýda boldy.

Ol tüpeňini keseligine tutup durdy:

– Diri bolup sanda, öli bolubam görde ýok ekeniň, haramzada. Arymy aljagyma göz ýetiripsiň.

Abdy yzyna öwrülip ýüzüne öliniň reňki uran duşmanyna egni üstaşyr ýigrençli seretdi:

– Ganymy geçdim, namart.

Garabaý toýnaklary palçyk syçradýan at aýaklarynyň tapyrdysyny eşitmedi.

19.04.1992 ý.

© Annatagan NURGELDIÝEW. Hekaýalar